

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk

w sprawie **M. K.**

obwinionego z art. 94 § 1 k.k.w.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

17 września 2024 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść obwinionego

od wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu

z 23 maja 2024 r., sygn. akt IX Ka 224/24,

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w Toruniu

z 9 stycznia 2024 r. i umarzającego postępowanie w sprawie, sygn. akt II W 1533/23

- 1. uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Toruniu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;**
- 2. obciąża Skarb Państwa wydatkami związanymi z rozpoznaniem kasacji Prokuratora Generalnego.**

UZASADNIENIE

M. K. został obwiniony o to, że
„w dniu 20 września 2023 r. około godz. 9:20 w m. G. na ulicy L., gm. L., pow. T., prowadził na drodze publicznej pojazd mechaniczny tj. samochód marki A. o nr rej. [...] nie mając do tego wymaganych uprawnień tj. o wykroczenie z art. 94§1 kw”.

Sąd Rejonowy w Toruniu wyrokiem z 9 stycznia 2024 r., sygn. akt II W 1533/23, uznał obwinionego M. K. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu tj. wykroczenia z art. 94 § 1 kw i za to na podstawie art. 94 §1 kw wymierzył mu karę 1500 złotych grzywny; orzekł też w stosunku do obwinionego środek kamy w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 6 miesięcy.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca M. K., zaskarżając go w całości. Zarzucił on „błąd w ustaleniach faktycznych polegający na uznaniu, iż w przypadku obwinionego nie zachodzi wypadek zasługujący na szczególne uwzględnienie i konieczność odstąpienia od wymierzenia obwinionemu kary oraz środka karnego, mimo iż sytuacja osobista i rodzinna obwinionego jest trudna, a prowadzenie przez niego samochodu po drodze publicznej miało bezpośredni związek z tą sytuacją”

i wniósł o „uznanie obwinionego winnym popełnienia zarzucanego mu czynu z jednoczesnym odstąpieniem od wymierzenia obwinionemu kary i środka karnego, na podstawie art. 39 § 1 k.w.”

Sąd Okręgowy w Toruniu wyrokiem z 23 maja 2024 r., sygn. akt IX Ka 224/24, uchylił zaskarżony wyrok i na mocy art. 5 § 1 pkt 9 k.p.o.w. umorzył postępowanie w sprawie.

Kasację od tego wyroku na niekorzyść obwinionego wniósł Prokurator Generalny, zaskarżając go w całości. Zarzucił on „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w. oraz art. 104 § 1 pkt 7 k.p.w. w zw. z art. 5 § 1 pkt 9 k.p.k., polegające na wydaniu, w wyniku nieprawidłowo przeprowadzonej kontroli

odwoławczej, wyroku reformatoryjnego mocą którego postępowanie w sprawie przeciwko M. K. o wykroczenie z art. 94 § 1 k.w. zostało umorzone, wskutek błędnego uznania przez Sąd Okręgowy w Toruniu, iż czyn zarzucany obwinionemu nie wyczerpuje znamion wykroczenia z art. 94 § 1 k.w. i należy go oceniać w kategorii ewentualnego występku z art. 180a k.k. w sytuacji, gdy należyta recenzja decyzji administracyjnej wydanej wobec wymienionego jedynie w przedmiocie zatrzymania dokumentu prawa jazdy, obowiązującej obwinionego w czasie kierowania przez niego pojazdem mechanicznym, w zestawieniu z brakiem decyzji administracyjnej o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi winna prowadzić do wniosku, że nie zaistniały okoliczności wyłączające postępowanie, określone w dyspozycji art. 5 § 1 pkt 9 k.p.w.”

i wniośł

„o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Toruniu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.”

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zaskarżone orzeczenie zapadło z rażącym naruszeniem wskazanych w kasacji przepisów.

Trzeba stwierdzić, że Sąd odwoławczy nie dopełnił swoich obowiązków kontrolnych w zakresie rozważań co do możliwości ukarania M. K. za wykroczenie z art. 94 § 1 k.w., co jest równoznaczne w rażącym naruszeniem przepisów powołanych w podstawie prawnej zarzutu kasacji i co miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Skarżący przekonująco bowiem wykazał, że w zaistniałej w sprawie sytuacji procesowej ustalone zachowanie M. K. powinno być oceniane na gruncie art. 94 § 1 k.w., zasadnie podnosząc, że wydana wobec obwinionego decyzja Starosty Toruńskiego z 10 sierpnia 2023 r. o nr [...], stanowiła jedynie o zatrzymaniu dokumentu prawa jazdy, co nie może być utożsamiane z cofnięciem uprawnień do kierowania pojazdami. Powodem zatrzymania dokumentu uprawniającego do kierowania pojazdami było przekroczenie przez M. K. dopuszczalnej liczby 24 punktów karnych otrzymanych za naruszenie przepisów ruchu drogowego. Wobec tego, błędne było uznanie, że M. K., który w momencie kierowania pojazdem mechanicznym po drodze publicznej 20 września 2023 r., powinien zostać pociągnięty do odpowiedzialności karnej za przestępstwo z art. 180a

k.k. Jego zachowanie bezspornie powinno zostać ocenione jedynie na płaszczyźnie art. 94 § 1 k.w.

W tym miejscu należy przypomnieć, że przepis art. 180a k.k. przewiduje odpowiedzialność karną za zachowanie sprawcy, który prowadzi pojazd mechaniczny na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu, nie stosując się do decyzji właściwego organu o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami (podkreślenie SN). Warunkiem odpowiedzialności karnej jest zatem nie tyle samo zachowanie polegające na kierowaniu pojazdem bez posiadania uprawnień, ale zachowanie takie musi być powiązane z niezastosowaniem się do wydanej uprzednio decyzji (w tym wypadku) administracyjnej o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi. Jak jednolicie podkreśla się w orzecznictwie (por. wyroki Sądu Najwyższego z: 12 stycznia 2022 r., II KK 145/20; 27 kwietnia 2021 r., V KK 466/20; 22 października 2020 r., II KK 299/20; 20 listopada 2020 r., V KK 429/20; postanowienie Sądu Najwyższego z 16 stycznia 2019 r., III KK 558/17), warunkiem ponoszenia odpowiedzialności za przestępstwo o znamionach opisanych w art. 180a k.k. jest istnienie w obiegu prawnym decyzji właściwego organu, pozbawiającej sprawcę uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi, a takiej w rozpoznawanej sprawie niewątpliwie nie było.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, Sąd Najwyższy stwierdził, że Sąd odwoławczy, wydając zaskarżony wyrok dopuścił się rażącego naruszenia prawa, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia. W związku z tym zaskarżony wyrok należało uchylić i przekazać sprawę Sądowi Okręgowemu w Toruniu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd ten zobowiązany będzie uwzględnić poczynione uwagi i rozpoznać apelację obrońcy obwinionego w zakreślonych w niej granicach.

[PGW]

[ał]